

Sbírka soudních rozhodnutí

USNESENÍ TRIBUNÁLU (prvního senátu)

28. září 2016 *

„Žaloba na neplatnost — Přípravky na ochranu rostlin — Účinná látka sulfoxaflor — Zařazení do přílohy prováděcího nařízení (EU) č. 540/2011 — Nedostatek bezprostředního dotčení — Nepřípustnost“

Ve věci T-600/15,

Pesticide Action Network Europe (PAN Europe), se sídlem v Bruselu (Belgie),

Bee Life European Beekeeping Coordination (Bee Life), se sídlem v Louvain-la-Neuve (Belgie),

Unione nazionale associazioni apicoltori italiani (Unaapi), se sídlem v Castel San Pietro Terme (Itálie),

zastoupení B. Kloostrem a A. van den Biesenem, advokáty,

žalobci,

proti

Evropské komisi, zastoupené L. Pignataro-Nolin, G. von Rintelenem a P. Ondrůškem, jako zmocněnci,

žalované,

jejímž předmětem je návrh založený na článku 263 SFEU a znějící na zrušení prováděcího nařízení Komise (EU) 2015/1295 ze dne 27. července 2015, kterým se v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh schvaluje účinná látka sulfoxaflor a mění příloha prováděcího nařízení Komise (EU) č. 540/2011 (Úř. věst. 2015, L 199, s. 8),

TRIBUNÁL (první senát),

ve složení, na poradě, H. Kanninen, předseda, I. Pelikánová (zpravodajka) a L. Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: E. Coulon,

vydává toto

* Jednací jazyk: angličtina.

Usnesení

Skutečnosti předcházející sporu

- 1 Dne 1. září 2011 obdrželo Irsko v souladu s čl. 7 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ze dne 21. října 2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a o zrušení směrnic Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (Úř. věst. 2009, L 309, s. 1) žádost o schválení účinné látky sulfoxaflor.
- 2 Dne 23. listopadu 2012 předložilo Irsko Evropské komisi návrh zprávy o posouzení, v níž posoudilo, zda lze očekávat, že dotčená účinná látka splní kritéria pro schválení stanovená v článku 4 nařízení (ES) č. 1107/2009.
- 3 Podle čl. 12 odst. 3 nařízení č. 1107/2009 Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) žadatele o schválení vyzval, aby předložil dodatečné informace. Posouzení dodatečných informací ze strany Irska bylo předloženo EFSA v podobě aktualizovaného návrhu zprávy o posouzení v lednu 2014.
- 4 Dne 12. května 2014 EFSA zveřejnila závěr o vzájemném hodnocení posouzení rizik účinné látky sulfoxaflor z hlediska jejího používání jako pesticidu v rámci nařízení č. 1107/2009. Nové znění tohoto závěru zveřejnila EFSA dne 11. března 2015.
- 5 Dne 11. prosince 2014 předložila Komise Stálému výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva zprávu o přezkoumání sulfoxafloru a předlohu nařízení o schválení této účinné látky.
- 6 Dne 27. července 2015 přijala Komise prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/1295 ze dne 27. července 2015, kterým se v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh schvaluje účinná látka sulfoxaflor a mění příloha prováděcího nařízení Komise (EU) č. 540/2011 (Úř. věst. 2015, L 199, s. 8) (dále jen „napadený akt“).

Řízení a návrhová žádání účastníků řízení

- 7 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 22. října 2015 podali žalobci Pesticide Action Network Europe (PAN Europe), Bee Life European Beekeeping Coordination (Bee Life) a Unione nazionale associazioni apicoltori italiani (Unaapi) projednávanou žalobu.
- 8 Samostatným podáním, došlým kanceláři Tribunálu dne 25. ledna 2016, vznesla Komise námitku nepřípustnosti podle článku 130 jednacího řádu Tribunálu. Žalobci předložili vyjádření k této námitce dne 11. března 2016.
- 9 Podáními došlými kanceláři Tribunálu dne 31. března a 5. dubna 2016 podalo European Crop Protection Association (ECPA), jakož i Dow AgroSciences Ltd a Dow AgroSciences Iberica SA návrh na vstup do tohoto řízení jako vedlejší účastníci na podporu návrhových žádání Komise.
- 10 Komise navrhuje, aby Tribunál:
 - prohlásil žalobu za nepřípustnou,
 - uložil žalobcům náhradu nákladů řízení.
- 11 Žalobci navrhují, aby Tribunál:
 - zrušil napadený akt;

— uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

- 12 Podle čl. 130 odst. 1 jednacího řádu Tribunálu může Tribunál na návrh žalovaného vydat rozhodnutí o nepřipustnosti, nedostatku pravomoci nebo nepříslušnosti, aniž by se zabýval věcí samou.
- 13 V tomto případě podle čl. 130 odst. 7 jednacího řádu rozhodne Tribunál o návrhu co možná nejdříve, nebo, odůvodňují-li to zvláštní okolnosti, přezkoumá návrh spolu s věcí samou.
- 14 V projednávaném případě pokládá Tribunál věc za dostatečně objasněnou písemnostmi ve spise a rozhodne, aniž by pokračoval v řízení.

K aktivní legitimaci žalobců

- 15 Komise zpochybňuje aktivní legitimaci žalobců z několika hledisek. Komise zaprvé tvrdí, že se napadený akt nedotýká žalobců bezprostředně, a zadruhé, že se jich nedotýká osobně a vyžaduje přijetí prováděcích opatření.
- 16 Podle čl. 263 čtvrtého pododstavce SFEU může každá fyzická nebo právnická osoba za podmínek uvedených v prvním a druhém pododstavci podat žalobu proti aktům, které jsou jí určeny nebo se jí bezprostředně a osobně dotýkají, jakož i proti právním aktům s obecnou působností [proti nařizovacím aktům], které se jí bezprostředně dotýkají a nevyžadují přijetí prováděcích opatření.
- 17 Je nesporné, že žalobcům není napadený akt určen. Žalobci tedy mohou mít aktivní legitimaci pouze na základě druhé nebo třetí situace uvedené v čl. 263 čtvrtém pododstavci SFEU. Jelikož tyto dvě situace předpokládají, že se napadený akt dotýká žalobců bezprostředně, je třeba se zabývat nejdříve touto podmínkou.
- 18 Pokud jde o bezprostřední dotčení, podle ustálené judikatury tato podmínka zaprvé vyžaduje, aby dané opatření přímo působilo účinky na právní postavení jednotlivce a jeho adresátům pověřeným jeho uplatněním neponechávalo žádnou volnost uvážení, neboť toto uplatnění je čistě automatické povahy a vyplývá výlučně z unijní úpravy, aniž by bylo třeba použít další zprostředkující předpisy (rozsudky ze dne 5. května 1998, *Dreyfus v. Komise*, C-386/96 P, EU:C:1998:193, bod 43; ze dne 29. června 2004, *Front national v. Parlament*, C-486/01 P, EU:C:2004:394, bod 34, a ze dne 10. září 2009, *Komise v. Ente per le Ville vesuviane a Ente per le Ville vesuviane v. Komise*, C-445/07 P a C-455/07 P, EU:C:2009:529, bod 45).
- 19 Kromě toho ačkoli je pravda, jak uvádějí žalobci, že čl. 263 čtvrtý pododstavec SFEU není kopií bývalého čl. 230 čtvrtého pododstavce ES, nic to nemění na tom, že jelikož podmínka bezprostředního dotčení stanovená v čl. 263 čtvrtém pododstavci SFEU nebyla změněna, platí judikatura uvedená v bodě 18 výše i v projednávaném případě (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 9. července 2013, *Regione Puglia v. Komise*, C-586/11 P, nezveřejněné, EU:C:2013:459, bod 31; ze dne 15. června 2011, *Ax v. Rada*, T-259/10, nezveřejněné, EU:T:2011:274, bod 21, a ze dne 12. října 2011, *GS v. Parlament a Rada*, T-149/11, nezveřejněné, EU:T:2011:590, bod 19).
- 20 V tomto ohledu Komise zaprvé tvrdí, že mechanismus nastolený právním rámcem použitelným v projednávaném případě vylučuje, aby žalobci mohli být napadeným aktem bezprostředně dotčeni. Konkrétně členské státy nejednají automaticky v rámci povolovacího postupu; naopak, mají značnou diskreční pravomoc a rozhodovací prostor, zejména pokud jde o komplexní technické posouzení a určení podmínek povolení, které jsou specifické pro situaci na jejich území a v oblasti, do které náleží.

- 21 Zadruhé Komise uvádí, že i kdyby členský stát v budoucnu udělil povolení pro přípravku na ochranu rostlin obsahující sulfoxaflor, případné účinky tohoto povolení na postavení žalobců by měly pouze faktickou povahu a jejich práva a povinnosti, a tedy jejich právní postavení, by nebyly nikterak dotčeny.
- 22 Žalobci zaprvé tvrdí, že schválení účinné látky sulfoxaflor napadeným nařízením má bezprostřední právní účinky.
- 23 Zadruhé žalobci tvrdí, že z judikatury unijních soudů vyplývá, že na jednotlivce musí být nahlíženo jako na bezprostředně dotčené aktem nejen tehdy, když se tento akt bezprostředně dotýká jejich právního postavení, nýbrž i tehdy, když se bezprostředně dotýká jejich faktického postavení.
- 24 Účelem napadeného aktu je schválení, pokud jsou splněny určité podmínky, účinné látky sulfoxaflor jako složky přípravků na ochranu rostlin podle nařízení č. 1107/2009 a zařazení této látky do přílohy prováděcího nařízení Komise (EU) č. 540/2011 ze dne 25. května 2011, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1107/2009, pokud jde o seznam schválených účinných látek (Úř. věst. 2011, L 153, s. 1).
- 25 Právním důsledkem schválení sulfoxafloru a jeho zařazení na seznam schválených účinných látek je umožnění členskými státy, je-li splněna řada dodatečných podmínek stanovených v článku 29 nařízení č. 1107/2009, povolit uvedení přípravků na ochranu rostlin obsahujících sulfoxaflor na trh, jestliže je v tomto smyslu podána žádost.
- 26 Napadený akt tedy bezprostředně vytváří účinky ve smyslu judikatury uvedené v bodě 18 výše na právní postavení členských států, jakož i na právní postavení případných žadatelů o povolení k uvedení přípravků na ochranu rostlin obsahující sulfoxaflor na trh.
- 27 Žádný z argumentů předložený žalobci nemůže mimoto zpochybnit závěr, podle kterého účelem ani důsledkem napadeného aktu není přiznání práv nebo uložení povinností jiným subjektům než členskými státy a případným žadatelům o povolení k uvedení na trh.

K argumentům vycházejícím z práva na vlastnictví a na podnikání

- 28 Žalobci tvrdí, že schválení účinné látky sulfoxaflor napadeným nařízením má bezprostřední právní účinky na členy Unaapi tím, že s konečnou platností určuje například přijatelné úrovně expozice a podmínky pro zmírnění rizika. Vzhledem ke škodlivému účinku sulfoxafloru na včely by jeho schválení představovalo hrozbu pro výrobní činnost vykonávanou včelaři, a má tedy právní účinky na jejich právo na vlastnictví a právo na podnikání.
- 29 V této souvislosti ze spisu vyplývá, že Unaapi je sdružením italských včelařů, jehož cílem je podporovat, chránit a ve všech ohledech zlepšit italské včelařství za pomoci, koordinace a zastoupení včelařů a včelařských sdružení, jichž jsou členy. Konkrétně Unaapi zastupuje zájmy včelařů u institucí a orgánů na vnitrostátní a mezinárodní úrovni.
- 30 V tomto kontextu je třeba připomenout, že žaloby podané takovými reprezentativními sdruženími, jako je Unaapi, jsou podle judikatury přípustné zejména tehdy, zastupují-li zájmy svých členů, kteří by byli sami aktivně legitimováni (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 30. září 1997, *Federolio v. Komise*, T-122/96, EU:T:1997:142, bod 61; ze dne 28. června 2005, *FederDoc a další v. Komise*, T-170/04, EU:T:2005:257, bod 49, a rozsudek ze dne 18. března 2010, *Forum 187 v. Komise*, T-189/08, EU:T:2010:99, bod 58). V projednávaném případě je tedy třeba ověřit, zda jsou členové Unaapi napadeným aktem bezprostředně dotčeni.

- 31 Pokud jde mimoto o tvrzené právní účinky na právo členů Unaapi na vlastnictví a právo na podnikání, žalobci se dovolávají skutečnosti, že schválení sulfoxafloru představuje hrozbu pro jejich výrobní činnost.
- 32 V této souvislosti stačí poukázat na to, že i kdyby použití přípravků na ochranu rostlin obsahujících sulfoxaflor mohlo skutečně ohrozit obchodní činnosti členů Unaapi, tyto hospodářské důsledky se netýkají jejich právního postavení, ale pouze faktického postavení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. června 2000, Salamander a další v. Parlament a Rada, T-172/98 a T-175/98 až T-177/98, EU:T:2000:168, bod 62, a usnesení ze dne 11. července 2005, Bonino a další v. Parlament a Rada, T-40/04, EU:T:2005:279, bod 56).
- 33 Kromě toho je třeba připomenout, že tato tvrzená hrozba rovněž předpokládá povolení přípravku na ochranu rostlin obsahujícího sulfoxaflor členským státem. Jak přitom Komise správně zdůraznila, vydání takového povolení není automatickým důsledkem schválení sulfoxafloru. Členské státy mají totiž v rámci zkoumání podmínek pro povolení stanovených v článku 29 nařízení č. 1107/2009 značnou posuzovací pravomoc a rozhodovací prostor. Mimoto rubrika „Zvláštní ustanovení“ přílohy prováděcího nařízení č. 540/2011, ve znění napadeného aktu, obsahuje dodatečná a zvláštní kritéria, která musí členský stát posoudit při vyřizování žádosti o povolení. Jak uvedla Komise, riziko pro včely bude záviset na podmínkách používání daného výrobku, které budou stanoveny v povoleních vydaných členskými státy. Dotčení práva na vlastnictví a obchodních činností členů Unaapi napadeným aktem, i kdyby mohlo být kvalifikováno jako právní, tedy nemůže být v žádném případě kvalifikováno jako bezprostřední.
- 34 Z téhož důvodu je rovněž třeba odmítnout argumenty žalobců vycházející z tvrzeného zohlednění, zejména judikaturou týkající se státních podpor, čistě faktického dotčení v rámci bezprostředního dotčení.
- 35 Tytéž úvahy platí pro přijatelné úrovně expozice a podmínky pro zmírnění rizika, o nichž žalobci tvrdí, že jsou napadeným aktem určeny s konečnou platností. Tyto úrovně a tyto podmínky – za předpokladu, že skutečně mohou ohrozit obchodní činnosti a včelstva náležející členům Unaapi – totiž mohou konkrétně vyvolávat takové účinky pouze v situaci, která je nejistá, kdy členské státy povolí přípravky na ochranu rostlin obsahující sulfoxaflor.
- 36 Členové Unaapi se tedy nemohou za účelem tvrzení, že jsou bezprostředně dotčeni napadeným aktem, opírat o tvrzený zásah do jejich práva na vlastnictví a práva na podnikání.

K argumentům vycházejícím z dopadu na cíle kampaně vyvíjené PAN Europe a Bee Life

- 37 Žalobci tvrdí, že napadený akt má přímý dopad na cíle sledované evropskou kampaní na ochranu včel proti škodlivým insekticidům, jako je sulfoxaflor, kterou vedou PAN Europe a Bee Life, a z toho důvodu se bezprostředně dotýká těchto dvou žalobců.
- 38 V této souvislosti především z žaloby vyplývá, že PAN Europe je panevropskou organizací na ochranu životního prostředí, která působí ve 24 zemích, z nichž 21 jsou členy Unie. Podle svých stanov má zejména za cíl podporovat činnosti ke snížení či zrušení používání pesticidů. Podobně ze spisu vyplývá, že Bee Life je organizací na ochranu životního prostředí. Podle svých stanov má tak zejména za cíl odhalovat a řešit environmentální problémy opylujícího hmyzu, konkrétně medonosných včel, a usilovat o lepší ochranu životního prostředí, zejména o zemědělství, které je slučitelné s dobrými životními podmínkami opylovačů, a biodiverzity.
- 39 Mimoto je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury musí mít takové organizace na ochranu životního prostředí, jako jsou PAN Europe a Bee Life, možnost využít účinné soudní ochrany práv, která dovozují z unijního právního řádu, nicméně právo na takovou ochranu nemůže zpochybnit

podmínky stanovené pro všechny fyzické či právnické osoby v čl. 263 čtvrtém pododstavci SFEU (viz usnesení ze dne 24. září 2009, *Município de Gondomar v. Komise*, C-501/08 P, nezveřejněné, EU:C:2009:580, bod 38 a citovaná judikatura; usnesení ze dne 13. března 2015, *European Coalition to End Animal Experiments v. ECHA*, T-673/13, EU:T:2015:167, bod 63).

- 40 V projednávaném případě stačí konstatovat, že se napadený akt nedotýká práva PAN Europe a Bee Life vést kampaně za účelem sledování jakéhokoli environmentálního cíle, který si mohou zvolit, a naproti tomu organizace na ochranu životního prostředí nemají v unijním právním řádu žádné právo na to, aby cíle jejich kampaní nebyly ovlivňovány unijními akty. Má-li tedy napadený akt dopad na cíl kampaně vedené PAN Europe a Bee Life, jedná se v každém případě pouze o faktický, a nikoli právní dopad.
- 41 Kromě toho, jak bylo uvedeno výše, jelikož skutečné používání přípravků na ochranu rostlin obsahujících sulfoxaflor závisí na nejistém povolení takových výrobků členskými státy, případné dopady napadeného aktu na cíle kampaně PAN Europe a Bee Life by byly pouze nepřímé.
- 42 PAN Europe a Bee Life se tedy nemohou za účelem tvrzení, že jsou bezprostředně dotčeni tímto aktem, opírat o tvrzené dopady napadeného aktu na jimi vedenou kampaň.

K argumentům vycházejícím z účasti na rozhodovacím procesu

- 43 Žalobci tvrdí, že Bee Life má aktivní legitimaci z důvodu své účasti na rozhodovacím procesu. Bee Life totiž podal podle článku 12 nařízení č. 1107/2009 písemné připomínky k návrhu zprávy o posouzení sulfoxafloru.
- 44 V této souvislosti stačí uvést, že v některých případech zajisté skutečnost, že se žalobce účastnil správního řízení, které předcházelo přijetí napadeného aktu, spolu s jinými okolnostmi umožnila kvalifikovat žalobce jako osobně dotčeného tímto aktem ve smyslu čl. 263 čtvrtého pododstavce SFEU (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 19. května 1994, *Air France v. Komise*, T-2/93, EU:T:1994:55, body 44 a 47, a ze dne 6. července 1995, *AITEC a další v. Komise*, T-447/93 až T-449/93, EU:T:1995:130, bod 36). Naproti tomu taková účast neumožňuje učinit závěr, že se dotčený akt dotýká žalobce bezprostředně.
- 45 Bee Life se tedy nemůže za účelem tvrzení, že je bezprostředně dotčen napadeným aktem, opírat o skutečnost, že podal písemné připomínky k návrhu zprávy o posouzení sulfoxafloru.

K argumentům vycházejícím z Listiny základních práv Evropské unie

- 46 Žalobci tvrdí, že pro účely výkladu podmínky bezprostředního dotčení je třeba zohlednit jejich práva na ochranu životního prostředí a na účinnou soudní ochranu, jež jsou zakotvena v článku 37 a v článku 47 Listiny základních práv Evropské unie, která má podle čl. 6 odst. 1 SEU stejnou právní sílu jako Smlouvy Unie, což by mělo vést k takovému výkladu čl. 263 čtvrtého pododstavce SFEU, který by jim umožňoval podat žalobu na neplatnost ve věcech životního prostředí u unijních soudů. Z judikatury Tribunálu vyplývá, že uplatnění obecných zásad vyšší právní síly v unijním právu může v některých případech vést k širšímu výkladu kritérií přípustnosti.
- 47 V rozsahu, v němž se žalobci dovolávají článku 37 Listiny základních práv, stačí v této souvislosti uvést, že tento článek obsahuje pouze zásadu, která stanoví obecnou povinnost Unie ve vztahu k cílům, které musí být sledovány v rámci jejich politik, a nikoli právo podat žaloby ve věci životního prostředí k unijním soudům.

- 48 Listina základních práv totiž rozlišuje mezi zásadami a právy, jak vyplývá například z jejího čl. 51 odst. 1 druhé věty, jakož i z jejího čl. 52 odst. 2 a 5. Vysvětlení k Listině základních práv (Úř. věst. 2007, C 303, s. 17), ke kterým podle čl. 52 odst. 7 téže Listiny „[s]oudy Unie [...] náležitě přihlížejí“, ostatně upřesňují, pokud jde o čl. 52 odst. 5 Listiny základních práv, že zásady mohou být prováděny prostřednictvím legislativních nebo výkonných aktů přijatých Unií v souladu s jejími pravomocemi a členskými státy, pouze provádějí-li právo Unie, takže získávají zvláštní význam pro soudy, pouze když jsou takové akty vykládány nebo přezkoumávány, avšak naproti tomu nelze na jejich základě podávat přímé žaloby požadující činnost orgánů Unie nebo orgánů členských států, což odpovídá jak judikatuře Soudního dvora, tak přístupu ústavních systémů členských států k „zásadám“. V tomto ohledu uvedená vysvětlení citují pro ilustraci článek 37 Listiny základních práv.
- 49 Pokud jde kromě toho o článek 47 Listiny základních práv, z ustálené judikatury vyplývá, že cílem tohoto ustanovení není změnit systém soudního přezkumu stanovený Smlouvami, a zejména pravidla přípustnosti přímých žalob k unijnímu soudu, jak vyplývá i z vysvětlení k tomuto článku, která je podle čl. 6 odst. 1 třetího pododstavce SEU a čl. 52 odst. 7 Listiny základních práv třeba zohlednit pro účely jejího výkladu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 22. ledna 2013, Sky Österreich, C-283/11, EU:C:2013:28, bod 42; ze dne 18. července 2013, Alemo-Herron a další, C-426/11, EU:C:2013:521, bod 32, a ze dne 3. října 2013, Inuit Tapiriit Kanatami a další v. Parlament a Rada, C-583/11 P, EU:C:2013:625, bod 97).
- 50 Podmínky přípustnosti stanovené v čl. 263 čtvrtém pododstavci SFEU tedy musí být vykládány ve světle základního práva na účinnou soudní ochranu, avšak nesmí vést k vyloučení těchto podmínek výslovně stanovených ve Smlouvě o FEU (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 3. října 2013, Inuit Tapiriit Kanatami a další v. Parlament a Rada, C-583/11 P, EU:C:2013:625, bod 98 a citovaná judikatura).
- 51 Je zajisté pravda, jak tvrdí žalobci, že nenamítli, že by článek 47 Listiny základních práv měl nahradit čl. 263 čtvrtý pododstavec SFEU, nýbrž že posledně uvedené ustanovení, a zejména kritérium bezprostředního dotčení, by mělo být vykládáno méně restriktivně v souladu s prvně uvedeným ustanovením. Záruka přiznaná článkem 47 Listiny základních práv však nejde nad rámec záruk již přiznaných unijním právem, jak jsou zakotveny zejména judikaturou citovanou v bodě 18 výše. Sami žalobci ostatně netvrdili, že by tomu tak bylo.
- 52 Z toho vyplývá, že se žalobci nemohou dovolávat článků 37 a 47 Listiny základních práv za účelem zpochybnění výkladu čl. 263 čtvrtého pododstavce SFEU, a zejména kritéria bezprostředního dotčení, jak vyplývá z ustálené judikatury unijních soudů.

K argumentům vycházejícím z Aarhuské úmluvy

- 53 Žalobci tvrdí, že by měl Tribunál vykládat čl. 263 čtvrtý pododstavec SFEU ve světle Úmluvy Evropské hospodářské komise OSN (EHK OSN) o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, která byla podepsána dne 25. června 1998 v Aarhusu (Dánsko) a jménem Evropského společenství schválena rozhodnutím Rady 2005/370/ES ze dne 17. února 2005 (Úř. věst. 2005, L 124, s. 1, dále jen „Aarhuská úmluva“).
- 54 Žalobci se konkrétně dovolávají čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy, která stanoví, že „každá strana zajistí, aby osoby z řad veřejnosti splňující kritéria, pokud jsou nějaká stanovena ve vnitrostátním právu, měly přístup ke správním nebo soudním řízením, aby mohly vznášet námitky proti jednání, aktům nebo nečinnosti ze strany soukromých osob nebo orgánů veřejné správy, jež jsou v rozporu s ustanoveními jejího vnitrostátního práva týkajícího se životního prostředí“. Z tohoto ustanovení žalobci dovozují, že podmínka týkající se bezprostředního dotčení stanovená v čl. 263 čtvrtém pododstavci SFEU musí být vykládána tak, aby zajišťovala účinnou právní ochranu a přístup k právní ochraně v záležitostech životního prostředí ve prospěch veřejnosti a organizací na ochranu životního prostředí.

- 55 V této souvislosti je zaprvé třeba připomenout, že podle čl. 216 odst. 2 SFEU jsou mezinárodní dohody uzavřené Uníí závazné pro orgány Unie, a v důsledku toho mají tyto dohody přednost před akty sekundárního práva Unie (rozsudky ze dne 3. června 2008, Intertanko a další, C-308/06, EU:C:2008:312, bod 42, ze dne 13. ledna 2015, Rada a další v. Vereniging Milieudefensie a Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht, C-401/12 P až C-403/12 P, EU:C:2015:4, bod 52, a ze dne 13. ledna 2015, Rada a Komise v. Stichting Natuur en Milieu a Pesticide Action Network Europe, C-404/12 P a C-405/12 P, EU:C:2015:5, bod 44).
- 56 Z toho vyplývá, že mezinárodní dohody uzavřené Uníí, mezi něž patří Aarhuská úmluva, nemají přednost před primárním právem Unie, takže nelze připustit odchylku od čl. 263 čtvrtého pododstavce SFEU na základě uvedené úmluvy.
- 57 Zadruhé z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že ustanovení mezinárodní dohody, jejíž stranou je Unie, se právní subjekty mohou přímo dovolávat pouze za podmínky, že povaha a systematika této dohody tomu nebrání a že tato ustanovení jsou z hlediska obsahu bezpodmínečná a dostatečně přesná (viz rozsudky ze dne 14. prosince 2000, Dior a další, C-300/98 a C-392/98, EU:C:2000:688, bod 42, a ze dne 13. ledna 2015, Rada a další v. Vereniging Milieudefensie a Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht, C-401/12 P až C-403/12 P, EU:C:2015:4, bod 54 a citovaná judikatura).
- 58 Soudní dvůr přitom již konstatoval, že čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy neobsahuje žádnou bezpodmínečnou a dostatečně přesnou povinnost, která by byla způsobilá přímo upravovat právní situaci jednotlivců, a nespĺňuje tedy tyto podmínky. Vzhledem k tomu, že pouze „osoby z řad veřejnosti splňující kritéria, pokud jsou nějaká stanovena ve vnitrostátním právu“, mají práva stanovená v uvedeném čl. 9 odst. 3, závisí totiž provedení či účinky tohoto ustanovení na vydání pozdějšího aktu (rozsudky ze dne 8. března 2011, Lesoochránárske zoskupenie, C-240/09, EU:C:2011:125, bod 45, a ze dne 13. ledna 2015, Rada a další v. Vereniging Milieudefensie a Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht, C-401/12 P až C-403/12 P, EU:C:2015:4, bod 55).
- 59 Právní subjekty se tedy nemohou přímo dovolávat čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy u unijních soudů.
- 60 Zatřetí a v každém případě je třeba poukázat na to, že žalobci neprokázali, že čl. 263 čtvrtý pododstavec SFEU, jak je vykládán unijními soudy, je neslučitelný s čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy. Sama Aarhuská úmluva totiž tím, že odkazuje na „osoby z řad veřejnosti splňující kritéria, pokud jsou nějaká stanovena ve vnitrostátním právu“, ve skutečnosti podmiňuje práva, která její čl. 9 odst. 3 přiznává osobám z řad veřejnosti, splněním kritérií přípustnosti vyplývajících z čl. 263 čtvrtého pododstavce SFEU.
- 61 Z toho vyplývá, že argumenty žalobců vycházející z Aarhuské úmluvy musí být odmítnuty.

Závěr k aktivní legitimaci žalobců

- 62 Z výše uvedeného vyplývá, že žádné ustanovení napadeného aktu není na žalobce bezprostředně použitelné v tom smyslu, že by jim přiznávalo práva nebo ukládalo povinnosti. Napadený akt tudíž nemá žádný dopad na jejich právní postavení, takže není splněna podmínka bezprostředního dotčení, tak jak vyplývá z druhého a třetího předpokladu uvedeného v čl. 263 čtvrtém pododstavci SFEU.
- 63 Vzhledem k tomu, že napadený akt není žalobcům určen (viz bod 17 výše), musí být proto projednáváná žaloba odmítnuta jako nepřípustná, aniž je třeba zkoumat ostatní podmínky přípustnosti.

K návrhům na vstup vedlejších účastníků do řízení

- 64 Podle čl. 142 odst. 2 jednacího řádu je vedlejší účastenství závislé na sporu mezi hlavními účastníky řízení a stává se bezpředmětným zejména tehdy, je-li žaloba prohlášena za nepřijatelnou.
- 65 Není tedy již důvodné rozhodnout o návrzích ECPA, Dow AgroSciences a Dow AgroSciences Iberica na vstup do řízení v postavení vedlejších účastníků.

K nákladům řízení

- 66 Podle čl. 134 odst. 1 jednacího řádu se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.
- 67 Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a žalobci neměli ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedeným uložit povinnost nést vlastní náklady řízení a nahradit náklady řízení Komise.
- 68 Podle čl. 144 odst. 10 jednacího řádu platí, že skončí-li hlavní řízení před rozhodnutím o návrhu na vstup vedlejšího účastníka do řízení, ponese navrhovatel i hlavní účastníci řízení vlastní náklady řízení související s návrhem na vstup vedlejšího účastníka do řízení.
- 69 V projednávaném případě tudíž žalobci, Komise, ECPA, Dow AgroSciences a Dow AgroSciences Iberica ponese vlastní náklady řízení související s návrhy ECPA, Dow AgroSciences a Dow AgroSciences Iberica na vstup do řízení v postavení vedlejších účastníků.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (první senát)

rozhodl takto:

- 1) **Žaloba se odmítá jako nepřijatelná.**
- 2) **Není již důvodné rozhodnout o návrzích European Crop Protection Association (ECPA), Dow AgroSciences Ltd a Dow AgroSciences Iberica SA na vstup do řízení v postavení vedlejších účastníků.**
- 3) **Pesticide Action Network Europe (PAN Europe), Bee Life European Beekeeping Coordination (Bee Life) a Unione nazionale associazioni apicoltori italiani (Unaapi) ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Evropskou komisí.**
- 4) **PAN Europe, Bee Life, Unaapi, Komise, ECPA, Dow AgroSciences a Dow AgroSciences Iberica ponese vlastní náklady řízení související s návrhy na vstup vedlejšího účastníka do řízení.**

V Lucemburku dne 28. září 2016.

Vedoucí soudní kanceláře
E. Coulon

Předseda
H. Kanninen